

PRATARMĖ

Prieš penkerius metus išleistas teminis „Politikos ir medijų“ numeris (*Politologija*, 2013, 1(69)). Šis – „Vizualumo politikos“ – numeris tęsia skirtingose institucijose vykdomų ir formaliai skirtingoms disciplinoms priskirtų iš esmės tarpdisciplininių šios srities tyrimų žemėlaipiavimą. Šįkart dėmesys telkiamas į institucinį, naratyvinį ir istorinės atminties veikimo pjūvius skirtingose vizualiose medijose.

Tomą pradedantis *Deimanto Jastramskio* straipsnis „Politinė įtaka Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos vadybai ir finansavimui: kaita ir pasekmės“ pateikia politikos ir žiniasklaidos laukų sąveikos analizę kintančių LRT veiklos reguliavimo ir kontrolės formų požiūriu. Kiti du straipsniai sudaro minibloką, skirtą kino propagandai. *Violetos Davoliūtės* ir *Linos Kaminskaitės-Jančorienės* straipsnis „Sovietizacija ir kinas: lytis, tapatybė, ideologija filme *Marytė* (1947)“ susitelkia ties sovietizacijos ir kinifikacijos jungtimi ir analizuoja indoktrinavimo strategijas filmo „Marytė“ gamybos, pasakojimo ypatumų ir recepcijos lygmenyse. Mano straipsnis „Netobulas totalumas: kelios pastabos apie erdvinius kompozitus ir kino propagandą“ atsispiria nuo šio ir kitų dviejų filmų, sukurtų tais pačiais metais Lietuvai, Estijai ir Latvijai, ir nagrinėja kino propagandos naratyvinę ideologiją bei jos vizualaus tolydumo pertrūkių utopinį, subversyvų ar hegemonijos steigimosi krūvį. *Aivarо Žukausko* straipsnis „Kompiuteriniai žaidimai ir istorinės atminties politika: karo atmintis JAV ir Rusijos žaidimuose“ analizuoja istorinių karo

žaidimų konstruojamus invazijos ir mūšio reginius istorinės atminties formų populiariojoje kultūroje požiūriu, pasitelkiant Antrojo pasaulinio karo tematikos žaidimus.

Tomą užbaigia du tekstai apie vizualumo politikai skirtą knygą ir renginį: *Nerija Putinaitė* aptaria ką tik išėjusią Erikos Grigoravičienės knygą „Ar tai menas, arba Paveikslo (ne)laisvė“ (Vilnius: LKTI, Inter Se, 2017), *Goda Aksamitauskaitė* pasakoja apie rudenį vykusią konferenciją „Revoliucinė vaizduotė: vizualioji kultūra politinių audrų amžiuje“.

Jei ši ir 2013 m. išleista specialųjį „Politologijos“ numerius laikysime dvitomiu, rodančiu dabartinį vizualiųjų medių politikos tyrimų Lietuvoje vaizdą (nors jį nemenkai lemia sudarytojos interesai), pamatysime, kad tyrimų centrą sudaro kinas ir sovietmečio refleksija. Galbūt kitą tomą, po penkerių metų ar anksčiau, reikėtų ir planuoti tokiu pavadinimu – „Sovietmečio vizualumo politika“.

NATALIJA ARLAUSKAITĖ

Numerio „Vizualumo politika“ kviestinė sudarytoja